

k soudu složena záloha na znalečné, jejíž výši určí dožádaný soud. Z toho, co uvedeno, jde najevo, že odvolací soud použil předpisu § 488 odst. 1 c. ř. s. a nařídil doplnění znaleckého důkazu a to z úřadu, ježto takový návrh v odvolání učiněn nebyl. Při tom se odvolací soud v prohlášeném usnesení nevyjádřil, kdo má zálohu složit (§§ 40 a 365 c. ř. s.) a teprve v dopisu na dožádaný soud uvedl, že tak má učiniti žalobce, ačkoliv ze spisů je viděti, že v první stolici byl tento důkaz připuštěn na návrh žalované. Žalobce zálohu nesložil, načež odvolací soud upustil od nařízeného doplnění a zamítl žalobu z úvahy, že prý zůstává pochybným, že žalovaná jednala při plném vědomí a že tedy nelze říci, že má na nastalém rozvratu (o němž sám nepochybuje) vinu. Právem vytýká dovolatel odvolacímu soudu tento postup jako vadu řízení, která byla způsobilá zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 čís. 2 c. ř. s.). Odvolací soud přehlédl, že jeho úkolem bylo přezkoumati skutkové zjištění prvního soudu, které tu již bylo, ale o němž sám měl pochybnosti, že dal těmto pochybnostem výraz usnesením o dodatečném výsledku znalce podle § 488 první odstavec c. ř. s. a že by se byl mohl bez porušení zásady bezprostřednosti uchýliti od uvedených skutkových zjištění prvního soudu jen, kdyby si byl také sám — jako první soud — znalece vyslechl. Neučiniv tak, nemohl prohlásiti za pochybné, co první soud prohlásil za nepochybné, hodnotě volně znalecký posudek a ve shodě s ním (srov. k tomu na př. rozhodnutí čís. 1013, 4679, 7337 sb. n. s.). Platí-li to pro řízení prováděné podle zásady projednací, platí to tím spíše v řízení ovládaném zásadou vyšetřovací, kde má býti zjišťována pravda materiální. Již z tohoto důvodu nemůže rozsudek odvolacího soudu obstáti a musil býti podle § 510 první odstavec c. ř. s. zrušen a není se třeba zabývati s ostatními dovolacími důvody.

Čís. 11732.

Soud nemá nemocenské pojišťovně (§ 255 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.) odepríti provedení takových úkonů, jež jest nemocenská pojišťovna podle zákona oprávněna na něm žádati za účelem plnění svých úkolů a k jejichž provedení jest požádaný soud podle platných právních předpisů povolán.

Soud není povolán, by na pouhou žádost okresní nemocenské pojišťovny vyslýchal někoho jako svědka a by ho donucoval k výkonu svědecké přísahy.

(Rozh. ze dne 6. června 1932, R I 415/32.)

Okresní nemocenská pojišťovna v M. navrhla na okresním soudě v M., by předvolal a přísežně vyslechl Čenka F-a, rolníka v B., jako svědka o tom, jaký plat na hotovosti platí ročně Jaroslavu M-ovi, a by při odeprění přísežné výpovědi uvalil na Čenka F-a vazbu podle § 325 c. ř. s. Soud první stolice návrhu vyhověl a, an Čeněk F. odepřel přísežnou výpověď, uvalil na něho vazbu. Rekursní soud zamítl návrh okresní nemocenské pojišťovny. Důvody: Návrh jest opřen o ustanovení § 255 odst. (3) poj. zák., podle něhož soudy mají vy-

hověti žádostem na ně pojišťovnami vzneseným. Předpis ten jest vykládati ve shodě s ustanovením čtvrtého odstavce téhož paragrafu a s dalšími právními předpisy, zejména s čl. XIII. uv. zák. k j. n. Podle tohoto předpisu mají soudy přispěti právní pomoci živnostenským a rozhodčím soudům a rozsudím, pokud jest žádost odůvodněna a úřední výkon, o který se žádá, zákonem dopuštěn. Totéž tím spíše musí platiti i pro jiné úřady a orgány, které podle zvláštních předpisů jsou oprávněny dožadovati se soudní pomoci. Není však výslovného předpisu, podle něhož by pojišťovny byly oprávněny dožadovati se u soudu přísežného nebo nepřisežného výsledku osoby, jsoucí v poměru k pojišťovně jako strana neb osoby jiné, a takový předpis by tu musel býti, jako na př. podle § 37 čís. 4 zákona čís. 309/1920 sb. z. a n., kde zákon výslovně propůjčil ono oprávnění berní správě. Mimo toho dožádaný úkol jest nepřipustný i podle předpisů formálního práva. Zaměstnavatel má k pojišťovně postavení strany a mohl by tudíž býti podle předpisů c. ř. s. vyslechnut jako strana přísežně na základě zvláštního průvodního usnesení, jehož tu však není, neboť nejde o spor a procesní strany. Podle žádosti má býti předmětem výsledku zjištění, jaký má Jaroslav M. sjednaný plat roční na hotovosti u rolníka Čeňka F-a. Pokud však jde o vyšetření pojistné povinnosti a o zařazení do mzdových tříd, jsou pojišťovny podle § 255 odst. (4) poj. zák. odkázány na úřady politické a obecní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle § 255 (3) zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., jsou úřady, soudy a veřejné instituce i korporace povinny vyhověti žádostem, jež pojišťovny podle tohoto zákona zřízené na ně vznesou, podporovati i jinak všemožně tyto pojišťovny a podávati jim sdělení důležitá pro provádění pojištění a jejich správu. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu tohoto zákona čís. tisku 4186 posl. sněm. z roku 1923 se praví na str. 97, že k úspěšnému plnění významných a pro veškeren státní celek důležitých úkolů, jež zákon ukládá nemocenským pojišťovnám a Ústřední sociální pojišťovně, jest nezbytnou ochotná součinnost a pomoc státních a samosprávných úřadů — včetně soudů —, jakož i veřejnoprávních institucí a korporací, a že proto jest těmto právním subjektům (veřejným orgánům) uložena povinnost vyhověti žádostem, jež nemocenské pojišťovny neb Ústřední sociální pojišťovna na ně vznesou. Stěžovatelka vykládá ustanovení § 255 (3) řečeného zákona příliš široce a proto nesprávně, dovozujíc, že soudy jsou povinny vyhověti všem žádostem nemocenských pojišťoven bez rozdílu a že nemohou vůbec zkoumati, zdali žádost, se kterou se nemocenská pojišťovna obrátí na soud, odpovídá zákonným předpisům, čili nic. Mluví-li se v § 255 (3) o povinnosti soudů vyhověti žádostem na ně nemocenskými pojišťovnami vzneseným, jest to vykládati v souvislosti s právními předpisy pro výkon soudní moci vůbec platnými, jež nebyly zákonem čís. 221/1924 sb. z. a n. dotčeny ani změněny, neboť obor působnosti soudů jest zákonem vymezen a

soud nesmí překročiti hranice své pravomoci ani tehdy, kdyby byl o to požádán nemocenskou pojišťovnou. Jest tedy předpisu § 255 (3), pokud se vztahuje na řádné soudy, rozuměti tak, že soud nemá nemocenské pojišťovně odepřítí provedení takových úkonů, jež jest nemocenská pojišťovna podle zákona oprávněna na něm žádati za účelem plnění svých úkolů a k jejichž provedení jest požádán soud podle platných právních předpisů povolán. V případě, o nějž tu jde, žádala okresní nemocenská pojišťovna v M. na okresním soudě v M., by předvolal a přísežně vyslechl Čenka F-a, rolníka v B., jako svědka o tom, co na hotovosti ročně platí Jaroslavu M-ovi. Nehledíc k některým zvláštním předpisům, jež tu nepřicházejí v úvahu (na př. čl. XIII uvoz. zák. k j. n. o poskytování právní pomoci různým rozhodčím soudům a rozsudím zřízeným k řešení jednotlivého právního sporu, tak zejména i rozhodčím soudům nemocenských pojišťoven, podle § 208 zákona čis. 221/1924 sb. z. a n., — dále § 38 čis. 4 zákona ze dne 8. dubna 1920, čis. 309 sb. z. a n. o dávce z majetku a dávce z přírůstku na majetku, — § 28 odst. 2 jednacního řádu poslanecké sněmovny a senátu Národního shromáždění, čis. 325 a 326 sb. z. a n. z roku 1920, — § 10 vládní nařízení ze dne 7. prosince 1922, čis. 374 sb. z. a n. o rozhodčích komisích pro zaopatření zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém — a pod.) — mohou řádné soudy přísežně vyslýchat osoby jako svědky v občanských věcech právních buď v řízení sporném anebo v řízení mimosporném. Ve sporném řízení, není-li spor ještě zahájen, jest k tomu soud oprávněn jen za podmínek zajištění důkazů podle §§ 384 až 389 c. ř. s. O takový případ tu nejde, neboť okresní nemocenská pojišťovna v M. nepožádala soud o výslech svědka k zajištění důkazu pro zamýšlený soudní spor. V nesporném řízení jest výslech svědků upraven předpisy §§ 23 a 28 zákona ze dne 19. června 1931 čis. 100 sb. z. a n. a může k němu dojít, když ho soud potřebuje, by si zjednal základ pro své rozhodnutí ve věcech soudního řízení nesporného. Ale ani o takový případ tu nejde, ježto okresní nemocenská pojišťovna žádala o výslech svědka zřejmě jen pro svůj vlastní účel, nikoli za účelem soudního rozhodnutí ve věci nesporného řízení. Z toho plyne, že okresní soud v M. nebyl podle platných ustanovení o vykonávání soudní moci povolán k tomu, by na pouhou žádost okresní nemocenské pojišťovny v M. vyslýchal Čenka F-a jako svědka a by ho donucoval podle § 325 c. ř. s. k výkonu přísahy svědecké, a že zejména nelze na tento případ použití předpisu § 255 (3) zákona čis. 221/1924 sb. z. a n. Nebyla-li okresní nemocenská pojišťovna v M. vůbec oprávněna požadovati na soudě, by provedl přísežný výslech Čenka F-a, zbytečně uvažoval rekursní soud o otázce, jaké postavení má Čeněk F. k okresní nemocenské pojišťovně a byl-li žádaný úkon nepřipustný i z formálního důvodu, že by totiž Čeněk F. mohl býti vyslýchán podle předpisů c. ř. s. jen v postavení strany. S vývody dovolacího rekursu, pokud brojí proti této úvaze rekursního soudu, není proto třeba blíže se obírat. Neoprávněnému dovolacímu rekursu bylo odepřítí úspěch. Pro úplnost se dodává, že podle § 21 zákona čis. 221/1924 sb. z. a n. jest zaměstnavatel povinen kdykoli podati nemocenské pojišťovně nebo politickým úřadům k jejich žádosti vysvětlení o všech okolnostech, které jsou rozhodné pro pojištění, a že toto ustanovení v souvislosti s předpi-

sem čtvrtého odstavce § 255 téhož zákona ukazuje nemocenské pojišťovně cestu, jež jí umožňuje vyšetření skutkových okolností, jichž pro své účely potřebuje.

Čís. 11733.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Dokud nebude pro soudní okres zřízen pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro pracovní spory, náležejí spory podle §§ 1 a 2 zákona k věcné příslušnosti okresních soudů, o jichž místní příslušnosti platí § 3.

Vyhláška ministra spravedlnosti ze dne 17. března 1932, čís. 44 sb. z. a n. jest ve shodě se zákonem ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. a s § 4 vládního nařízení ze dne 1. prosince 1931, čís. 180 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 6. června 1932, R I 423/32.)

Žalobu zaměstnance proti zaměstnavateli, zadanou na okresním soudě v Chomutově dne 22. února 1932, soud první stolice odmítl pro nepřípustnost pořadu práva. **Důvody:** Námitka nepřípustnosti pořadu práva jest odůvodněna, ježto již z obsahu žaloby vyplývá, že jde o spor z pracovního poměru založeného soukromoprávní smlouvou. Pro takové spory jest podle § 1 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. výlučně příslušným pracovní soud pokud se týče podle § 4 tohoto zákona oddělení pro pracovní spory, jež jest zřídit u okresního soudu v Chomutově, ježto zákon o pracovních soudech platí od 1. ledna 1932 a žaloba byla podána teprve dne 22. února 1932. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva a uložil prvnímu soudu, by ve věci dále jednal. **Důvody:** O nepřípustnosti pořadu práva nelze tu vůbec mluvit, ježto to, co žalovaný uvedl k opodstatnění této námítky, mohlo by snad odůvodnit jen nepříslušnost dovolaného soudu. Avšak není tu ani nepříslušnosti a stačí poukázat k § 4 (2) nařízení ze dne 1. prosince 1931, čís. 180 sb. z. a n., jež vyhražuje den zahájení činnosti pracovních soudů a oddělení okresních soudů pro pracovní spory vyhláše ministra spravedlnosti. Tato vyhláška vyšla teprve dne 17. března 1932, pod čís. 44 sb. z. a n. a byl v ní počátek působnosti oddělení okresního soudu pro pracovní spory stanoven na 1. září 1932. Až dotud mají o takových sporech rozhodovati řádné soudy.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení jest po právní stránce odůvodněno v podstatě správně až na to, že pod čís. 180 sb. z. a n. z roku 1931 nebyl vyhlášen »zákon«, nýbrž nařízení vlády ze dne 1. prosince 1931, jímž se podle §§ 4 a 43 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. zřizují pracovní soudy a oddělení okresních soudů pro pracovní spory. K vý-